

Fond

- Promilleafgiftsfonden for landbrug
- Fonden for økologisk landbrug
- Svineafgiftsfonden
- Kvægafgiftsfonden
- Fjerkræafgiftsfonden
- Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget
- Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter

Hovedformål

- Generelt
- Afsætningsfremme

IDProdukt_Frugt & grønt 26**Projektitel**Udvikling af væksthushortneriernes miljøforhold**Bevilling i indeværende periode**408400**Navn på projektleder**Anne Fabricius**Strategitilhørsforhold**

- Bæredygtig drift
- Fødevarerikkerhed og -sundhed
- Nye produkter & produktkvalitet
- Ny teknologi & nye produktionsmetoder
- Arbejdsmiljø
- Markedsføring og viden

Driftsgren

- Frugt og gartneri

Velkommen til afrapporteringen 2021

Denne besvarelse vedrører projektet Udvikling af væksthushortneriernes miljøforhold

Besvarelse af effektvurderingsskemaet er obligatorisk for alle fondens tilskudsmodtagere, og du vil således modtage en påmindelse et stykke tid inden fristen udløber.

Det anbefales, at du forud for besvarelsen genlæser projektansøgning samt tilsagnsbrev.

Du kan genbesøge besvarelsen ved at klikke på det tilsendte link, indtil den er afsluttet. På spørgeskemaets sidste side kan hele besvarelsen printes ved at klikke på print-ikonet.

Hvis du har spørgsmål til skemaet, kan du rette henvendelse til fondssekretariatet på neje@lf.dk.

Fristen for afgivelse af svar er den 31. januar 2022

Projektstart og -afslutning

Hvornår er projektet startet? (måned/år, fx 01/2021)

01/2020

Hvornår er projektet afsluttet? (måned/år, fx 12/2021)

12/2020**Projektets formål: (ca. 3-4 linjer)**

Angiv kort projektets formål, jf. ansøgningen.

At undgå utilsigtede pesticidudledninger ved at undersøge og formidle de rigtige tekniske løsninger til

Projektets aktiviteter:

Beskriv kort de gennemførte aktiviteter og dermed hvad fonden har medfinansieret. Beskrivelsen skal omfatte eventuelle arbejdspekters titler samt aktiviteterne inden for de enkelte pakker.

A.P. 1: Bistå med tekniske løsninger for erhvervet: Der er afholdt to møder med grupper af gartnerier i henholdsvis Bellinge og Stige. Vi har ansat en miljøkonsulent i HortiAdvice, som på nuværende tidspunkt har været hos ca. 10 gartnerier. Konsulenten skal bistå gartnerierne med miljøkrav, der stilles specifikt af Odense Kommune. Der er desuden arbejdet et notat omkring recirkulering i væksthushusholdninger. Dette notat er delt med gartnerierne. Der er udarbejdet et opfølgende notat omkring et forsøg som AU Flakkebjerg har gennemført for at minimere afsætning af pesticider i kondensvand til drivhustagene. A.p. 2: Ekstern rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af ca. 20 fornyet ansøgninger om godkendelse til åbne væksthuse. Der er udarbejdet 61 ansøgninger om godkendelse af pesticider til åbne væksthuse. Disse er sendt til sagsbehandling i Miljøstyrelsen. Der har været dialog mellem HortiAdvice konsulenter og Dansk Gartneri omkring indhold af disse ansøgninger. A.p. 3: Samarbejde om pesticidanalyser i 3 vandløb i Odense Kommune. Vi bidrager med pesticidanalyser, dialog og afrapportering. Arbejdet skal give et billede af sæson variationer i indhold af pesticider og gødning, der evt. udledes til vandløb, der tæt på gartneriområderne. Resultaterne bruges i dialog med gartnerierne

De følgende spørgsmål omhandler projektets leverancer.

Hvilke leverancer er opnået i projektet?

Med leverancer menes de umiddelbare output, produkter o.l., som er skabt i projektet. Eksempler på leverancer kan være en ny vejledning om forebyggelse af sygdom eller en strategi for ukrudtsbekæmpelse.

Marker de opnåede leverancer

- Nye koncepter / strategier / processer / praksisser o.l.
- Udredninger / analyser / rapporter o.l.
- Udvikling af beslutningsstøttværktøj / analyseværktøjer o.l.
- Vejledninger / faktaark / tekniske manualer o.l.
- Artikler i fagtidsskrifter / fagspecifikke aviser / faglige websider o.l.
- Præsentation / formidling af viden i form af indlæg på workshop, møder og konferencer o.l.
- Formidling / demonstrationsaktiviteter / produkttest / farmtest i fx mark og stald
- Åbenthusholdninger / workshops / informationsmøder o.l.
- Formidling via film / video / podcast / apps / sociale medier / nyhedsbreve o.l.
- Gennemførelse af kontroller
- Andet, angiv venligst: _____

Uddyb projektets konkrete leverancer. Ved flerårige projekter angives status for delleverancer (maks. 10 linjer):

Har I nået de leverancer, I forventede ved projektets start?

For flerårige projekter angives, hvorvidt leverancerne i forhold til projektets projektplan er opnået. Fx hvis et toårigt projekt afrapporterer for det første år, angives status i forhold til, hvilke forventninger der var til projektets resultater ved udgangen af år ét. Hvis der afrapporteres for det andet år, angives status i forhold til projektets leverancer ved udgangen af år to.

Marker ét felt.

- Alle
- De fleste
- Cirka halvdelen
- Færre end halvdelen
- Ingen
- Ved ikke

Hvilke forventede leverancer nåede I ikke?

Angiv hvilke leverancer, der ikke blev nået. Der skal tages udgangspunkt i de mål og indsatser, der er beskrevet i ansøgningen.

AP1: Ved informationsmøder skulle VVS og drivhusbyggere deltage, men det gjorde de ikke i denne omgang. Flere gartnerierne har selv haft direkte kontakt til drivhusbyggere for løsninger til opsamling af kondensvand mm.

Hvorfor blev de forventede leverancer ikke nået?

Angiv her årsagen til, hvorfor de forventede leverancer ikke blev nået. Hvis årsagen falder udenfor listen nedenfor, vælg "Anden primær grund" og begrund de manglende leverancer i overskriftsform.

Angiv op til tre grunde.

- Manglende leverancer af udstyr
- Manglende adgang til nødvendigt udstyr
- Manglende økonomiske midler
- Manglende overholdelse af deadlines fra underleverandører
- Sygdom eller barsel hos personale
- Manglende adgang til nødvendig ekspertise
- Dårlig planlægning
- Anden primær grund, angiv venligst: Se uddybning nedenfor

Uddyb evt. begrundelsen:

Teknologiudviklingen gik hurtigere end forventet, derfor var drivhusbyggere og gartnerier igang tidligere end forventet med selv at finde løsninger.

De næste spørgsmål omhandler projektets resultater

Hvilke konkrete resultater er der opnået i projektet?

Med udgangspunkt i formålet beskrevet i ansøgningen angives, hvilke resultater, der er opnået i projektet. Det skal fremgå, hvilken konkret viden der er kommet ud af formålet i projektet. Et resultat kan fx være, at en anvendt strategi eller anbefaling kan medføre et fald i frasortering, øget udbytte eller tidligere høst eller at en særlig plantesort med fordel kan anvendes frem for en anden (eksemplerne er meget forenklede).

AP 1: Ansættelse af egen miljøkonsulent. Konsulenten har været på gartneribesøg med miljøforhold for øje. Der er afholdt 2 fysiske møder med gartnerierne, der bor tæt på 2 vandløb, hvor der har været foretaget pesticidmålinger. Løbende kommunikation med gartnerierne som er foregået via rådgivningsbesøg, artikler og nyhedsbreve. AP 2: Godkendelse af 42 pesticidansøgninger til åbne væksthuse gør at gartnerierne ikke anvender forkerte pesticider. Vi håber det vil hjælpe på de pesticidudledninger, som har været målt tidligere i vandløbene. Der er opnået ny viden om sprøjteteknik og risici forbundet med sprøjtning i væksthuse. AP 3: Samarbejde med Odense Kommune og Region Syddanmark om detaljeret undersøgelse af pesticider i vandløb i Odense har givet os et bedre indblik i årstidsvariationer omkring pesticider og gødningsstoffer i vandløb tæt på gartneriområderne. Gennemgang af pesticidresultater over flere år har vist mindre udledning af imidacloprid målt i vandløb. Der er tilsyneladende sket adfærds og tekniske ændringer hos gartnerierne der giver os dette resultat.

Har I opnået de resultater, I forventede ved projektets start?

Angiv om projektet i forhold til formålet beskrevet i ansøgningen, har opnået de forventede resultater. Uddyb gerne i nedenstående boks

Marker ét felt

- Ja
- Nej
- Delvist

Uddyb gerne i nedenstående boks

Vi er nået længere end forventet. Vi fik flere godkendelser til åbne væksthuse. Vi har valgt at ansætte egen miljøkonsulent fordi det gav os bedre indblik i branchens miljøforhold. Desuden kunne gartnerierne opnå bedre viden om lovgivning mm.

De følgende spørgsmål omhandler projektets mål

I ansøgningskemaet (pkt. 13.1 og 13.5) opstillede I et eller flere mål for projektet. Redegør for, i

hvilken grad I har opnået eller pt. forventer at opnå målene.

Mål 1:

Gentag målet fra ansøgningen:

Angiv om I har målt eller vurderet om målet er nået:

Angiv resultatet af målingen eller vurderingen:

Mål 2:

Gentag målet fra ansøgningen:

Angiv om I har målt eller vurderet om målet er nået:

Angiv resultatet af målingen eller vurderingen:

Mål/formål: At undgå utilsigtede pesticidudledninger ved at undersøge og formidle de rigtige tekniske løsninger til væksthusegartnerierne. AP1: Vi har haft to møder med to grupper gartnere omkring miljøudfordringen og pesticidmålinger i vandløb. Vi har undersøgt sprøjteteknik i væksthuse og formidlet resultaterne. Desuden er der formidlet flere artikler og nyhedsbreve i GartnerTidende og hjemmesider. AP2: Vi er nået længere end målet. Vi har ansøgt om 61 godkendelser. Der var kun sat et mål op 20 ansøgninger. Af de 61 ansøgninger sendt til MST er 42 godkendte af Miljøstyrelsen i løbet af 2021. Godkendelserne skal medvirke til, at pesticider godkendt til lukkede væksthuse ikke kommer i vandløbene og overfaldevand. AP3: Vi har analyseret for pesticider i vandløb marts til december. Resultaterne har vi anvendt i dialog med gartnerierne omkring risici forbundet med pesticidanvendelsen i væksthuse samt hvordan man undgår udledninger.

Har I opnået de mål, I forventede ved projektets start?

For flerårige projekter angives, hvorvidt de forventede mål i forhold til projektets projektplan er opnået. Fx hvis et toårigt projekt afrapporterer for det første år, angives status i forhold til, hvilke forventninger der var til projektets fastlagte mål ved udgangen af år 1. Hvis der afrapporteres for det andet år, angives status på forventningerne til projektets fastlagte mål ved udgangen af år 2. Uddyb i nedensstående boks.

Marker ét felt

- Alle
- De fleste
- Cirka halvdelen
- Færre end halvdelen
- Ingen

Uddyb gerne

Ja vi er nået længere med ansøgninger om godkendelse af pesticider til åbne væksthuse end vi havde turde håbe. Vi har fået flere godkendelser end de 20, som målsat i ansøgningen

De næste spørgsmål omhandler projektets nytteværdi

Hvor stor en andel af målgruppen forventes at kunne opnå så stor nytte af projektets resultater, at de implementeres inden for ét år efter projektafslutning?

Der skal foretages en realistisk vurdering af, hvor stor en andel af målgruppen inden for driftsgrenens primærproducenter (fx frilands- & væksthusegrønsager, potteplanter, planteskoler og frugt), der inden for et år fra projektets afslutning forventes at gøre anvendelse af den viden, der er kommet ud af projektet og således forventes at opnå en fordel af at implementere projektets resultater.

Eksempel: 60 pct. af potteplanteproducenterne forventes at anvende resultaterne indenfor ét år. Eller: 40 pct. af de økologiske gulerodsproducenter forventes at anvende resultaterne indenfor ét år.

Andel mellem 0 og 100 pct.:

Hvor stor en andel af målgruppen forventes at implementere projektets resultater inden for fem år efter projektafslutning?
Ved besvarelsen skal der foretages en vurdering af den samlede, forventede implementeringsgrad inden for de første fem år efter projektets afslutning. Den angivne andel i spørgsmålet ovenfor indgår således i denne samlede implementeringsandel.

Angiv andel mellem 0 og 100:

99,9

Beskriv hvad der evt. skal til for at øge brugeranvendelsen af projektets resultater?

Myndighedskrav vil gøre, at resultaterne vil blive implementeret hurtigere af næsten alle gartnerier.

De næste spørgsmål omhandler om projektets effekter

Angiv de forventede effekter af projektet

Mål 1:

Gentag målet fra ansøgningen:

Angiv, hvordan målet kan måles eller vurderes:

Er målet fortsat realistisk (uddyb gerne):

Mål 2:

Gentag målet fra ansøgningen:

Angiv, hvordan målet kan måles eller vurderes:

Er målet fortsat realistisk (uddyb gerne):

Mål/formål: At undgå utilsigtede pesticidudledninger ved at undersøge og formidle de rigtige tekniske løsninger til væksthushavnerierne. Effekter: Overordnet færre udledninger fra gartnerierne og dermed bedre vandmiljø. Bedre image blandt gartnerierne omkring pesticidanvendelsen Større politisk goodwill især i Odense Kommune. Bedre mulighed for at gartnerne kan få lov at anvende pesticider i åbne væksthuse. Effekten vil løbende blive fulgt af politikkerne, der til sammen med nye pesticidmålinger i vandløb, vil vise om effekten varer ved.

Hvis der forventes andre effekter end dem, der er angivet i ansøgningen, beskriv da forskellen, og hvorfor forventningerne har ændret sig

Inden for hvilken tidshorisont forventes de samfundsrettede effekter at være synlige?

Der vil ofte være forskel på tidspunktet mellem implementering af projektets resultater (eller delresultater), og hvornår de gavnlige effekter på samfundsniveau vil være synlige. De samfundsrettede effekter vil ikke nødvendigvis være synlige på samme tidspunkt som de brugerrettede effekter, og ofte vil det være uvist, hvornår der kan forventes en effekt. Angiv derfor det bedste skøn for, hvornår projektets samfundsrettede effekter kan forventes at være synlige.

Hvis projektet ikke forventes at resultere i samfundsrettede effekter, skal der sættes kryds i "ikke relevant". Hvis der forventes gavnlige effekter, men det er uvist, hvornår de kan observeres, skal der sættes kryds i "ved ikke".

Marker ét felt.

- Indenfor 1 år efter afslutning
- 1-3 år efter afslutning
- 3-5 efter afslutning
- Mere end 5 år efter afslutning
- Ikke relevant
- Ved ikke

Uddyb gerne svaret (ca. 3-5 linjer)

De næste spørgsmål omhandler implementering

Har I fokus på implementering af projektets resultater i erhvervet?

Angiv om der er afholdt/planlagt aktiviteter med henblik på implementering af resultaterne bredt i erhvervet. Aktiviteter kan både være afholdt/planlagt direkte i projektet, planlagt sideløbende udenfor projektet eller som opfølgning på projektet.

Angiv hvordan I har fokus på implementering i projektet (marker gerne flere felter). Hvis I ikke har fokus på implementering, marker feltet 'Nej'.

- Ja, direkte i projektet (fx via etableret rådgivning el.lign.)
- Ja, opfølgende / efterfølgende projekt
- Ja, samarbejde med landbrugsrådgivere
- Ja, anden metode, skriv venligst _____
- Nej

Uddyb gerne svaret (ca. 3- 5 linjer):

Vi har et opfølgende miljøprojekt, der handler om direkte rådgivning til gartnerierne indenfor miljø samt gennemgang af kemiskabe

De næste spørgsmål omhandler Videndeling og tilfredshed

Er projekternes resultater planlagt offentliggjort?

Marker ét felt.

- Ja, resultaterne er planlagt offentliggjort
- Nej, det er ikke planlagt at offentliggøre resultaterne

Hvis nej, uddyb gerne

Hvordan er resultaterne offentliggjort eller planlagt offentliggjort?

Marker gerne flere felter.

- Videnskabeligt tidsskrift
- Brancheblad eller avis
- Nationale medier
- Lokale medier
- Nyhedsbreve inden for erhvervet
- Egen hjemmeside, skriv link www.danskgartneri.dk. www.hortiadvice.dk
- På sociale medier, angiv hvilke _____
- Online artikeldatabaser
- Faglige møder i fx erfagrunder
- Konferencer, seminarer, åbent hus el.lign., angiv gerne hvilke: Sprøjteopdateringskurser i regi af HortiAdvice
- Anden offentliggørelse, angiv hvordan: _____

I hvilken grad gælder det oplistede udsagn?

Spørgsmålet henviser til den generelle helhedsopfattelse af projektets forløb

Marker ét felt.

Projektets gennemførelse har været tilfredsstillende.

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Ved ikke

Uddyb gerne svaret (ca. 3-5 linjer):

Det har været udfordrende at have dialog med Miljøstyrelsen og Odense Kommune omkring afdrift forsøgene samt godkendelser til åbne væksthuse. Især Odense Kommune godtager ikke Miljøstyrelsens og vores arbejde med at godkende af pesticider til åbne væksthuse

Tak for beretningen. Som afslutning på afrapporteringen bedes du som tilskudsmodtager og projektleder angive, at de indrapporterede informationer vedrørende gennemførelse af aktiviteter finansieret af fonden giver et retvisende billede af de i projektet gennemførte aktiviteter og afledte effekter.

Sæt kryds

Jeg erklærer som projektleder, at de indrapporterede oplysninger giver et retvisende billede af de i projektet afholdte aktiviteter og afledte effekter.

Tak for din besvarelse, den er registreret.

Du kan nu trykke på "afslut" og lukke din browser.

Print besvarelsen her.